

Årsberetning 1990

Pengeinstitutankenævnet

Pengeinstitutankenævnet

Sekretariat:
Vesterbrogade 40, 4. sal, 1620 København V
Tlf. 31 21 63 33 . Giro 4 16 34 00

1

Hermed afgives Pengeinstitutankenævnets årsberetning for 1990, jf. vedtægternes § 10, stk. 3.

- 0 - 0 - 0 - 0 -

Som det fremgår af de nedenfor i afsnit 3 gengivne statistiske oplysninger, er sagsantallet i 1990 steget svagt i forhold til 1989. Den således konstaterede stabilitet i sagsantallet på et forholdsvis lavt absolut niveau kan forhåbentlig tages til indtægt for en relativ tilfredshed blandt forbrugerne med pengeinstitutterne.

Et antal enkeltsager, som kan påkalde sig særlig interesse, er gengivet nedenfor i afsnit 4. På samme måde som i de forudgående år har nogle områder særligt givet anledning til klagesager. Det gælder f.eks. sager om misbrug af Dankort og Eurochecks, om kautionsforpligtelser, om gebyrspørgsmål og om pengeinstitutters medvirken til forbrugeres spekulationsprægede forretninger i forbindelse med køb og salg af værdipapirer og valuta. Jeg har behandlet især disse spørgsmål i et indlæg på et presseseminar i Finansrådets regi i november 1990. Indlægget er gengivet i "Finans og samfund" nr. 3/december 1990.

Klager vedrørende spørgsmålet om kontohavers hæftelse for misbrug af dankort i forbindelse med bortkomst/tyveri heraf fortjener nogle særlige bemærkninger. Spørgsmålet er reguleret af bestemmelsen i betalingskortlovens § 21, stk. 1, nr. 1, og giver anledning til et forholdsvis stort antal klagesager - i 1990

således 28 sager - hvor spørgsmålet er, om kortholder har udvist grov uagtsomhed i forbindelse med kortets bortkomst. Hvis dette antages at være tilfældet, hæfter kortholder efter de gældende regler for et beløb på højst 5.000 kr. Jeg er bekendt med, at der for tiden i Industriministeriet foregår overvejelser om ændring af bl.a. den nævnte regel i betalingskortloven og finder anledning til at nævne, at det måske bør overvejes at ændre loven således, at kortholder altid hæfter maksimalt for f.eks. 2.000 kr. i tilfælde af misbrug i forbindelse med kortets bortkomst, uanset om kortholderen findes at have udvist grov uagtsomhed i forbindelse med bortkomsten. En sådan regel vil være let at praktisere og forstå for indehavere af et dankort. Den må endvidere antages at være til at "leve med" såvel for kunderne som for pengeinstitutterne. Det må naturligvis være en betingelse for kortholders hæftelse, at denne ved modtagelsen af dankortet er blevet grundigt orienteret om "selvrisikoen".

En anden gruppe sager, som der kan være særlig anledning til at omtale, er udbetaling på bankbøger til uberettigede personer, typisk i forbindelse med tyveri. Efter gældende ret er udbetaling frigørende for pengeinstituttet, når kontohavers navn oplyses, og der ikke foreligger særlige omstændigheder, som opfordrer pengeinstituttet til at afkræve den mødende nærmere dokumentation for dennes ret til at hæve på bogen. Det vil næppe være rimeligt at søge lovgivningen ændret på dette punkt; men der kan måske være grund til at opfordre pengeinstitutterne til i højere grad at fremhæve overfor kunderne, at de opnår en beskyttelse, som kan være særdeles ønskelig, hvis en bog forsynes med mærke. Det bemærkes i denne forbindelse, at et mærke ikke vil være til ulempe for kontohaveren, til hvem udbetaling altid kan ske blot mod forevisning af fornøden legitimation, d.v.s. også selv om bogens mærke måtte være glemt af kontohaveren.

Et ret stort antal sager har fortsat deres udspring i pengeinstitutternes informationsniveau overfor kunderne, som til stadighed bør søges forbedret, og i de af pengeinstitutterne hidtil brugte almindelige forretningsbetingelser, der har været anset for ret ensidigt affattet til pengeinstitutternes fordel og herudover har

været i hvert fald til en vis grad vanskeligt forståelige for ikke særligt kyndige. Det er på denne baggrund glædeligt, at det langvarige arbejde, som har fundet sted med udarbejdelse af nye almindelige forretningsbetingelser, nu har resulteret i, at Finansrådet ved årsskiftet 1990/91 har udsendt nye vejledende almindelige forretningsbetingelser, som må antages at ville blive taget i brug af pengeinstitutterne i nærmeste fremtid. De nye forretningsbetingelser imødekommer ganske vist kun i et vist omfang de ønsker om ændringer, der har været fremsat fra forbrugerside og af Forbrugerombudsmanden, men der er ingen tvivl om, at betingelserne i hvert fald på adskillige punkter indebærer en forbedring af forbrugernes retsstilling i forhold til de hidtil gældende regler, og at de således også bl.a. vil kunne være egnet til at medvirke til, at antallet af klager til Pengeinstituttankenævnet mindskes. Der er endvidere grund til at håbe, at Finansrådet - pengeinstitutterne - vil være positivt overfor yderligere ændringer af forretningsbetingelserne, såfremt de erfaringer, der indvindes i den kommende tid, gør dette ønskeligt.

København, den 28. februar 1991.

Ankenævnets formand

I N D H O L D S F O R T E G N E L S E

1. Ankenævnet, dets medlemmer og medarbejdere..... 5
2. Ankenævnets kompetence m.v..... 6
3. Statistik m.v..... 8
4. Udvalgte kendelser..... 9-60

Bilag:

Ankenævnets vedtægter.

1. Ankenævnet, dets medlemmer og medarbejdere.

Pengeinstitutankenævnet er stiftet i 1988 af Den Danske Bankforening, Danmarks Sparekasseforening, (nu Finansrådet - Danske Pengeinstitutters Forening), Sammenslutningen Danske Andelskasser og Forbrugerrådet og påbegyndte sin virksomhed den 1. august 1988.

Ankenævnet er i medfør af forbrugerklagenævnslovens § 12, stk. 2, godkendt af Forbrugerklagenævnet - foreløbig til den 31. december 1991 - til at behandle klager i overensstemmelse med § 2 i sine vedtægter, jf. nærmere nedenfor. Ankenævnets vedtægter er optrykt som bilag til denne årsberetning.

Der er i 1990 ikke sket ændringer i sammensætningen af Ankenævnets formandskab eller kredsen af medlemmer.

Ankenævnets formand og næstformand er således fortsat hhv. retspræsident Frank Poulsen, Sø- og Handelsretten og landsdommer Peter Blok, Vestre Landsret.

Af Ankenævnets tolv medlemmer er otte udpeget af Finansrådet (efter aftale med Sammenslutningen Danske Andelskasser) og fire af Forbrugerrådet. I den enkelte sags behandling deltager foruden formanden eller næstformanden to medlemmer udpeget af pengeinstitutsektoren og to medlemmer udpeget af Forbrugerrådet.

Ankenævnets medlemmer er følgende:

Udpeget af Finansrådet - Danske Pengeinstitutters Forening:

Direktør Bjørn Bogason, Bikuben

Regionsdirektør Hans Rex Christensen, Sparekassen Nordjylland

Vicedirektør Mogens Hvelplund, Andelsbanken, nu Unibank

Underdirektør Niels Bolt Jørgensen, Sparekassen SDS, nu Unibank

Regionsdirektør Arnold Kjær Larsen, Sparekassen Sydjylland

Underdirektør Per Overbeck, Den Danske Bank

Chefjurist Erik Sevaldsen, Handelsbanken, nu Den Danske Bank

Underdirektør Ole Simonsen, Privatbanken, nu Unibank

Udpeget af Forbrugerrådet:

Lektor Peter Møgelvang-Hansen, Handelshøjskolen i København

Formand Kirsten Nielsen, Forbrugerrådet

Sekretariatschef Lars Pedersen, De Samvirkende Invalideorganisationer

Sekretariatschef Jørn Ravn, Teknologinævnet

Som suppleant for sekretariatschef Jørn Ravn har fungeret formand Niels Busk, LLO i Hovedstaden.

Ankenævnets sekretariat har i 1990 beskæftiget følgende medarbejdere:

Sekretariatschef, cand.jur. Lars Lindencrone Petersen, indtil 15. februar 1990

sekretariatschef, cand.jur. Henrik Davidsen fra 1. marts 1990

fuldmægtig, cand.jur. Merete Schummel

sekretær Ulla Buch

sekretær Inge-Lise Kastrup.

2. Ankenævnets kompetence m.v.

Som anført ovenfor er Ankenævnet nedsat i medfør af forbrugerklagenævnsløven.

Bestemmelserne om Ankenævnets kompetence findes i vedtægternes §§ 2-5 og 7.

Efter § 2, stk. 1, behandler Ankenævnet klager over "danske pengeinstitutter og deres herværende datterselskaber." Ankenævnet har i anledning af en konkret forespørgsel udtalt, at man anser sig for kompetent til at behandle klager over pengeinstitutter, der ikke er medlem af nogen af stifterorganisationerne, hvilket gælder visse mindre sparekasser og andelskasser. Som følge af sammenhængen med forbrugerklagenævnsløven omfatter Ankenævnets kompetence dog ikke pengeinstitutter, der er hjemmehørende i Grønland og på Færøerne. Med hensyn til datterselskaber kan det

nævnes, at Ankenævnet har behandlet klager over bl.a. finansieringsselskaber.

Ankenævnet behandler, jf. § 2, stk. 2, klager vedrørende private kundeforhold. Klager fra erhvervsdrivende kan dog behandles, såfremt de ikke adskiller sig væsentligt fra klager vedrørende privatkundeforhold.

Ankenævnet opfatter det endvidere som en betingelse for sin kompetence - som ikke er nævnt i vedtægterne, men som følger af sammenhængen med forbrugerklagenævnsløven - at en klage angår en konkret formueretlig tvist. Dette indebærer, at forespørgsler og klager af anden art, herunder om tilsidesættelse af god pengeinstitutpraksis, ikke vil blive realitetsbehandlet, med mindre der samtidig foreligger en konkret formueretlig tvist.

Finanstilsynet, som indtil Ankenævnets etablering behandlede klager over pengeinstitutter - også sådanne, som efter det ovenfor anførte falder udenfor Ankenævnets kompetence - behandler ikke længere klagesager, men vil fortsat besvare spørgsmål, der som led i forberedelsen af en retssag stilles til det med vedkommende rets godkendelse.

Efter vedtægternes § 5 kan Ankenævnet ikke behandle klager vedrørende sager, som er afgjort ved bl.a. endelig dom.

Med hensyn til klager, der vedrører sager, som verserer ved domstolene, gælder efter retsplejelovens § 361, at vedkommende ret på begæring kan træffe bestemmelse om sagens forelæggelse for Ankenævnet. Dette indebærer, at en klage, der indsendes af en part udenom retten, vil blive afvist.

De i §§ 2-5 nævnte forhold påses af Ankenævnets sekretariat, som efter vedtægternes § 6 kan afvise klager, der af en af den nævnte grunde utvivlsomt falder udenfor Ankenævnets kompetence.

Efter § 7 kan Ankenævnet - i modsætning til sekretariatet - afvise sager, der på grund af usikkerheden om bedømmelsen af de

fremkomne faktiske oplysninger eller af andre særlige grunde findes uegnede til behandling i Ankenævnet. Såfremt der efter den sagsforberedelse, som er mulig efter de regler, der gælder for Ankenævnets virksomhed, mangler faktiske oplysninger, som kan være af betydning, og som må antages at kunne tilvejebringes f.eks. i form af afhøringer, vil dette i almindelighed medføre, at klagen afvises. Derimod vil parternes afvigende opfattelse af et handelsesforløb ikke afskære Ankenævnet fra at realitetsbehandle sagen under anvendelse af sædvanlige bevis(byrde)regler, hvis sagen anses for tilstrækkelig oplyst.

3. Statistik m.v.

Ankenævnet modtog i 1990 i alt 530 klagesager. I forhold til 1989 er der tale om en stigning på 32 sager.

Af de 530 sager verserede ved årets udgang 142 sager, mens de resterende 388, tillige med 120 af de pr. 1. januar 1990 verserende 122 sager indkommet i 1989, eller i alt 508 sager blev færdigbehandlet inden 31. december 1990.

Af de 508 behandlede sager blev i alt 74 afsluttet med sekretariatets afvisning efter en eller flere af bestemmelserne i vedtægternes §§ 2-5 eller af ordensmæssige grunde (manglende indbetaling af gebyr m.v.), mens Ankenævnet afviste yderligere 23 klager, hvori sekretariatets afvisning var begæret indbragt for Ankenævnet. 31 sager blev afvist af Ankenævnet under henvisning til vedtægternes § 7, stk. 1. I alt 107 sager bortfaldt i medfør af vedtægternes § 8, stk. 4, om tilbagekaldelse, opfyldelse eller forlig.

I alt 273 sager blev realitetsbehandlet i 1990, mod 274 i 1989. Sagernes udfald var således:

	<u>1989</u>	<u>1990</u>
Klager fuldt medhold	50	57
Klager delvist medhold	26	32
Pengeinstitutttet medhold	198	184

I 8 tilfælde har et pengeinstitut givet underretning om, at det ikke agter at efterleve en kendelse, hvorved der er givet klageren helt eller delvis medhold, jf. herved vedtægternes § 11, stk. 2, og i 3 af disse har klageren begæret bistand til sagens indbringelse for domstolene, jf. forbrugerklagenævnslovens § 10, stk. 2.

4. Udvalgte kendelser.

På de følgende sider er i forkortet form gengivet nogle af de af Ankenævnet i 1990 afsagte kendelser. Udvalget er foretaget af sekretariatschefen i samråd med formanden og næstformanden. Det er tilstræbt at medtage kendelser, der er af en vis principiel og almindelig interesse, og som må formodes at ville blive retningsgivende på de områder, de omfatter, for Ankenævnets fremtidige praksis.

Kendelse af 30. april 1990 i sag nr. 369/1989 (Kautiøn. Opsigelse af hovedforholdet på grund af anteciperet misligholdelse.).

Pengeinstituttet P modtog den 14. september 1989 en skrivelse fra en landboforening repræsenterende klageren K's ægtefælle. Skrivelsen angik spørgsmålet om overdragelse af K's ægtefælles landejendom til en søn. Det anførtes i skrivelsen, at overdragelse af ejendommen til en indhentet vurderingspris ikke ville give noget provenu til P, der havde et ejerpantebrev i ejendommen. I øvrigt oplystes, at K's ægtefælle efter salg af ejendommen antoges at opfylde betingelserne for at opnå en gældssanering uden afvikling af gælden, hvorfor det henstilledes, at P gav saldokvittering.

P opsigde samme dag K's ægtefælles engagement med P, ligesom P meddelte K, som kautionerede for ægtefællens engagement, at P havde spærret K's indlånskonti.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om ophævelse af spærringen af indlånskontiene og tilladelse til overflytning til andet pengeinstitut.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Indholdet af skrivelsen fra landboforeningen, der har karakter af en forespørgsel eller et forhandlingsoplæg, berettigede ikke P til at anse K's ægtefælles to lån for misligholdt.

Erhvervslånet kunne herefter alene opsiges med 1 måneds varsel, og den almindelige opsigelsesbestemmelse i kassekreditkontrakten må forstås med det forbehold, at der skal indrømmes låntageren en efter omstændighederne rimelig frist. Ægtefællens gæld var herefter ikke forfalden til betaling den 14. september 1989, hvorfor heller ikke P's fordring mod K som kautionist var forfalden. P's spærring af K's indlånskonti var således uberettiget, og

K må derfor i overensstemmelse med sin påstand have krav på, at spærringen ophæves, selv om forfaldstiden for P's fordring mod K efterfølgende måtte være indtrådt."

P har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2, meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Kendelse af 26. marts 1990 i sag 393/89 (Ansvar for tab som følge af uberettiget brug af dankort).

Klageren K konstaterede den 8. september 1989 kl. ca. 11.30, at hun havde mistet sin pung med bl.a. sit dankort. K havde været i besiddelse af pungen om eftermiddagen den 7. september 1989, men kunne iøvrigt ikke nærmere redegøre for, hvornår og på hvilken måde pungen var bortkommet. Dankortet anvendtes uberettiget af en 3. mand den 8. september kl. 8.23, idet der blev hævet 2.000 kr.

K havde opnoteret den tilhørende PIN-kode som et lokal nr. til et telefonnummer på en telefonliste, der lå i pungen.

K påstod over for Ankenævnet det kontoførende pengeinstitut P tilpligtet at anerkende, at hun ikke hæftede for det skete misbrug.

P påstod frifindelse.

Tre ud af Ankenævnets medlemmer tog P's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Efter betalingskortlovens § 21, stk. 1, nr. 1, er kortindehaveren - med den beløbsgrænse på 5.000 kr., der følger af den i medfør af stk. 2 udstedte bekendtgørelse -(kun) ansvarlig for tab som følge af uberettiget brug af kortet, hvis "kortindehaveren eller nogen, som han har overladt kortet til, har mistet dette ved grov uagtsomhed". Denne bestemmelse findes uanset ordlyden også at måtte omfatte en uagtsomhed, som består i, at kortindehaveren har opbevaret en seddel med PIN-koden samme sted som dankortet. I det foreliggende tilfælde har klageren erkendt, at hun i den bortkomne pung sammen med kortet opbevarede en seddel, på hvilken koden var nedskrevet. Uanset at koden var søgt camoufleret som et lokalnummer på en telefonliste, findes klageren herved at have udvist grov uagtsomhed. Disse medlemmer finder derfor, at klageren selv må bære det lidte tab på 2.000 kr., og stemmer derfor for,

at klagen ikke tages til følge."

2 Ankenævnsmedlemmer udtalte:

"Den ovenfor citerede bestemmelse i betalingskortlovens § 21, stk. 1, nr. 1, findes efter ordlyden at måtte forstås således, at den alene omfatter uagtsomhed udvist i forbindelse med selve bortkomsten af dankortet. Da det efter det foreliggende ikke kan lægges til grund, at klageren i denne henseende har udvist grov uagtsomhed, stemmer disse medlemmer for at tage klagen til følge."

Kendelse af 31. januar 1990 i sag nr. 427/1989 (Køb af obligationer).

Klageren K indgav til pengeinstituttet P's afdeling en ulimiteret ordre om køb af nominelt 29.000 kr. 7% Kreditforeningen Danmark 92. serie 2.005. Ordren blev indgivet den 27. oktober 1989.

Om eftermiddagen den 31. oktober meddelte P K, at P havde undladt at effektuere ordren, da P ikke mente at kunne handle til en kurs, som var passende til den gældende markedsrente. P foreslog en alternativ investering. K ønskede imidlertid alene at købe de bestilte obligationer.

Den 8. november 1989 afregnedes ordren til kurs 85,45.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at effektuere ordren til kurs 85, der var den officielle kurs for den første børsdag efter ordrens afgivelse.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Det lægges til grund, at indklagede den 30. oktober 1989 ikke har haft mulighed for at købe de pågældende obligationer til den officielle kurs på 85, som var et resultat af en mellem to andre parter afviklet handel, men at købet i givet fald måtte være sket til kurs 87, som var den bedste udbudskurs.

Klageren modtog obligationerne til kurs 85,45 og har således ikke lidt tab ved, at ordren ikke blev effektueret straks."

Kendelse af 30. april 1990 i sag nr. 441/1989 (Rykkergebyrer).

Klageren K købte i 1986 en brugt bil med ejendomsforbehold. Købekontrakten tiltransporteredes pengeinstituttet P's finansieringsselskab F. Restgælden i henhold til købekontrakten skulle afvikles med en månedlig ydelse på 904 kr. at erlægge den 1. i hver måned. I kontrakten var endvidere bestemt, at ved betaling senere end 4 hverdage efter forfald, betaltes påkravsgebyr.

I 1988 kom K i restance og blev herefter rykket den 11. februar, den 10. marts, 13. maj, 14. juni, 13. juli, 15. august og 14. september, idet K samtlige gange debiteredes et gebyr på 200 kr., ligesom F den 28. april opsagde kontrakten. I samme periode indbetalte K den månedlige ydelse den 9. marts, 10. maj (2 ydelser), 14. juni, 7. juli, 17. august og 30. august.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at F ikke havde været berettiget til at opkræve gebyrer som sket.

F nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Selv om der som i det foreliggende tilfælde i kontrakten er hjemmel til at kræve gebyr for rykkerskrivelser, må adgangen hertil være betinget af, at rykkerskrivelsen kan siges at være afgivet med føje. Heraf følger bl.a., at der må være et maksimum for antallet af gentagne rykkerskrivelser, for hvilke der kan kræves gebyr. Dette maksimum findes passende som udgangspunkt at kunne fastsættes til 3 rykkerskrivelser, idet kreditor i hvert fald, når dette antal gentagne rykkerskrivelser er afgivet, i almindelighed bør tage stilling til, om restgælden, hvis der er adgang hertil, bør opsiges til indfrielse, om restancen bør inddrives, eller om der bør indrømmes henstand med restancen i form af forlængelse af lånets løbetid eller på anden måde. Det anførte normale maksimum for antallet af gebyrbelagte rykkerskrivelser sigter til en sammenhængende periode, i hvilken låntageren

til stadighed har været i restance, selv om der måtte være foretaget indbetalinger i perioden.

Efter det anførte findes F ikke at kunne kræve gebyr for de rykkerskrivelser, der er afgivet den 14. juni, den 13. juli, den 15. august og den 14. september 1988.

Det bemærkes, at klagen ikke angår størrelsen af de enkelte rykkergebyrer, og at Ankenævnet derfor ikke har taget stilling til dette spørgsmål."

Kendelse af 28. maj 1990 i sag 445/89 (Dankort misbrug).

Den 30. maj 1989 mellem kl. 8.00 og 12.00 blev klageren K's dankort samt den pung, hvori kortet opbevarede stjålet fra K's taske. Tasken opbevarede i et uaflåst lokale på en institution, mens K befandt sig i et andet lokale på institutionen. K spærrede telefonisk kortet den følgende dag kl. 12.00. Dankortet anvendtes uberettiget af en 3. mand ved hævnninger i pengeautomater samt to betalinger, i alt 4.226 kr.

K påstod overfor Ankenævnet det kontoførende pengeinstitut P tilpligtet at anerkende, at hun ikke hæftede for det skete misbrug, idet K anførte, at hun ikke havde opbevaret PIN-koden sammen med kortet, da hun som anbefalet af P ca. 5 år tidligere havde destrueret koden.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets tog P's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"K's dankort er ved nogle af de skete misbrug anvendt som hævekort, men spørgsmålet om K's hæftelse må også for så vidt angår disse tilfælde bedømmes efter § 21 i lov om betalingskort m.v. Efter stk. 1, nr. 1, i denne bestemmelse er kortindehaveren med den beløbsgrænse på 5.000 kr., der følger af den i medfør af stk. 2 udstedte bekendtgørelse, ansvarlig for tab som følge af uberettiget brug af kortet, hvis "kortindehaveren eller nogen, som han har overladt kortet til, har mistet dette ved grov uagtsomhed."

I det foreliggende tilfælde har K efter det oplyste i et længere tidsrum efterladt sin taske indeholdende bl.a. dankortet i et uaflåst lokale i en institution, medens hun selv deltog i et møde i et andet lokale. K findes herved at have handlet groft uagtsomt, hvorfor hun i medfør af den anførte bestemmelse i betalingskortlovens § 21, stk. 1, nr. 1, selv må bære det opståede tab, der ikke overstiger 5.000 kr."

Kendelse af 26. marts 1990 i sag nr. 450/1989 (Kautions. Omlægning af det sikrede lån).

Klageren K kautionerede over for pengeinstituttet P for en kassekredit ("totalkonto").

Debitorerne ifølge totalkontoen, der var omfattet af renteafgiftsloven, fik i december måned 1988 bevilliget et såkaldt omlægningslån, der var renteafgiftsfrit. Provenuet fra omlægningslånet blev anvendt til indfrielse af kassekreditte. I denne forbindelse indhentedes ikke fornyet underskrift fra K.

K påstod over for Ankenævnet P tilpligtet at anerkende, at han var frigjort for sin kautionsforpligtelse.

P påstod frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Det må lægges til grund, at omlægningslånet er et lån af en anden art end totalkontoen, og at der således ikke alene var tale om en ændring af det oprindelige låns kontonummer eller om etablering af et nyt grundlag for det samme lån. Der forelå ikke en lovbestemt pligt til omlægning af totalkontoen, og indklagede kunne have betinget sin ydelse af omlægningslånet af, at der blev stillet samme sikkerheder for dette lån som for totalkontoen. Uanset at omlægningslånet blev anvendt til indfrielse af totalkontoen, findes klagerens kautionsforpligtelse herefter at være ophørt ved indfrielse af totalkontoen og således ikke at være overført til omlægningslånet."

Kendelse af 13. marts 1990 i sag nr. 459/1989 (Provision, investeringspakke. Rådgivning i skatteforhold).

Pengeinstituttet P henvendte sig uopfordret til kunden K i efteråret 1986 med et tilbud om køb af et "investeringspakkelån". "Pakken" gik nærmere ud på, at K hos P lånte ca. 1 mio. kr. Provenuet anvendtes til køb af nominelt 1 mio. statsobligationer, der forfaldt til indfrielse 20. februar 1987. Stiftelsesprovisionen udgjorde 2,5%, og obligationerne blev erhvervet til kurs 98,25 svarende til en underkurs på 1,75 point eller 17.500 kr.

Skattemyndighederne meddelte K, at dennes skatteansættelse ville blive forhøjet med 17.500 kr., da 17.500 kr. af det som stiftelsesprovision opførte beløb reelt måtte betragtes som compensation for, at obligationsposten var erhvervet af K til underkurs. K påstod overfor Ankenævnet P tilpligtet at betale skatteværdien af den foretagne forhøjelse på 17.500 kr.

P påstod frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Det er ubestridt, at P uopfordret henvendte sig til K med henblik på med denne at indgå aftale om et "investeringspakkelån". Størrelsen af provisionen samt kursfastsættelsen af obligationerne i investeringspakken findes usædvanlig, og der er ikke i det materiale, som K modtog, taget noget forbehold for skattemyndighedernes godkendelse af arrangementet. På denne baggrund finder Ankenævnet, at P bør godtgøre K kr. således, at K stilles som om, "investeringspakkelånet" havde fået det forløb, som P havde stillet K i udsigt."

Kendelse af 26. marts 1990 i sag nr. 470/1989 (Udlån. Løbetid).

En kunde K blev i en forretning opmærksom på et skilt vedrørende ydelse af ekspreslån fra pengeinstituttet P's datterselskab F. K udfyldte en låneansøgning med en anmodning om et lån på 10.000 kr. med afvikling på 398 kr. over 24 måneder. En i forretningen ansat medarbejder udfyldte herefter en låneaftale med samme angivelser, som K underskrev, hvorefter låneaftalen m.m. blev tilsendt F.

Af låneansøgningens bagside fremgik, at et lån på f.eks. 10.000 kr. kunne afvikles over 36 måneder med en månedlig ydelse på 398 kr., eller over 24 måneder med en månedlig ydelse 548 kr.

Da K efter betaling af 24 månedlige ydelser fortsat modtog opkrævninger fra F, indbragte han sagen for Ankenævnet og påstod F tilpligtet at anerkende, at lånet var fuldt tilbagebetalt.

F påstod frifindelse.

3 ud af Ankenævnets 5 medlemmer tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Når henses til den særlige fremgangsmåde, der er fulgt ved lånets oprettelse, har der påhvilet indklagede en særlig forpligtelse til at kontrollere, at angivelserne i låneaftalen var korrekte, og indklagede burde derfor have opdaget den fejlagtige angivelse af lånets løbetid i forbindelse med låneaftalens indsendelse, således at man straks kunne have gjort klageren opmærksom på fejlen. Indklagede blev imidlertid først opmærksom på fejlen ved klagerens henvendelse mere end 2 år efter lånets etablering. Der findes ikke at være tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at klageren burde have været klar over, at der forelå en fejl, og klageren har derfor med føje kunnet indrette sig på, at lånet var afviklet efter 24 måneder. Under disse omstændigheder findes indklagede at måtte være afskåret fra at gøre yderligere krav vedrørende lånet gældende mod klageren, og disse medlemmer stemmer således for at tage klagen til følge."

To medlemmer udtalte:

"Selv om indklagede som anført af flertallet burde have opdaget den fejlagtige angivelse af lånets løbetid i forbindelse med låneaftalens indsendelse, således at man straks kunne have gjort klageren opmærksom herpå, findes klageren af de grunde, der er anført af indklagede, ikke at kunne støtte ret på fejlen. Disse medlemmer stemmer derfor for, at klagen ikke tages til følge. "

Kendelse af 28. maj 1990 i sag 485/89 (Bog. Frigørende udbetaling. Gave)

I 1984 oprettede klageren K's daværende ægtefælle en konto hos pengeinstituttet P med K's og ægtefællens barn som kontohaver. Ved ægteparets skilsmisse i 1987 tillagdes K forældremyndigheden over barnet, hvilket P fik meddelelse om.

I 1989 overførte P på faderens begæring 24.000 kr. fra kontoen til en anden konto.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at tilbageføre det hævede beløb på 24.000 kr. samt anerkende, at K var berettiget til at overføre kontoen til andet pengeinstitut.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand delvis til følge med følgende bemærkninger:

"Den omhandlede garantkonto er oprettet i K's mindreårige søns navn, og det må derfor formodes, at de indsættelser på kontoen, der er foretaget af K's tidligere ægtefælle, har haft karakter af gaver til sønnen. I så fald må disse gaver i hvert fald efter, at parterne er blevet skilt, og forældremyndigheden over sønnen er tillagt K, anses for uigenkaldelige. Det må i denne forbindelse anses for uden betydning, at den tidligere ægtefælle fortsat er i besiddelse af den til kontoen knyttede bog, selv om denne, som det efter det oplyste må lægges til grund, er en ihændehaverbog. P, som efter det anførte måtte indse, at kontoens indestående formentlig tilhører K's søn, og som var bekendt med, at K alene er værge for sønnen, har ikke været berettiget til at efterkomme den tidligere ægtefælles anmodning om at hæve de omhandlede 24.000 kr. på kontoen, jfr. herved gældsbrevslovens § 33, stk. 2, 2. pkt. K's påstand om, at P skal tilbageføre beløbet til kontoen tages derfor til følge.

Det må som nævnt lægges til grund, at den til kontoen knyttede

bog er en ihændehaverbog. Da K ikke er i besiddelse af denne, kan P på den anden side ikke være forpligtet til at foretage udbetaling til K som værge for sønnen eller til at efterkomme en anmodning fra K om at overføre indeståendet til et andet pengeinstitut. K må således henvises til at søge bogen udleveret fra sin tidligere ægtefælle, om fornødent gennem sagsanlæg eller umiddelbar fogedforretning. K's anden påstand kan derfor ikke tages til følge".

Kendelse af 6. juli 1990 i sag 7/1990 (Kautions. Stiftelse. Indfrielse).

Klageren K påtog sig i 1984 en kautionsforpligtelse for en kassekredit på 85.000 kr. ydet af pengeinstituttet P til K's søn. K's forpligtelse var begrænset til 65.000 kr. I 1987 erstattedes K's kautionserklæring på kassekreditaftalen af et særskilt sikkerhedsstillelsesdokument, hvorefter K fortsat kautionerede for maksimalt 65.000 kr., men nu til sikkerhed for enhver forpligtelse, som K havde eller måtte få overfor P.

Kassekrediten blev indfriet fuldt ud i 1989.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende, at K's kautionsforpligtelse over for P var ophørt.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Da det ikke i forbindelse med oprettelsen af sikkerhedsstillelsesdokumentet i oktober 1987 blev særskilt fremhævet overfor K, at en tiltrædelse af dokumentet ville medføre, at K's kautionsforpligtelse på 65.000 kr. herefter ville omfatte enhver forpligtelse, som hans søn havde eller måtte få overfor P, findes K's kautionsforpligtelse at måtte begrænses til den af sønnen i 1984 hos P etablerede kassekredit. Eftersom denne kassekredit blev indfriet den 8. februar 1989 finder Ankenævnet, at K's påstand bør tages til følge."

Kendelse af 13. marts 1990 i sag 34/1990 (Eurochecks, hæftelse for misbrug).

En kunde K fik under ferieophold i Portugal frastjålet eurocheckblanketter og det dertil hørende eurocheckkort. Blanketterne var placeret i K's aflåste bil, mens K havde medtaget kortet til stranden, hvor han opholdt sig. Efter en svømmetur konstaterede K, at tøjet var gennemrodet, og eurocheckkortet var borte. Endvidere konstaterede K, at bilen var opbrudt, og eurocheckblanketterne var borte.

K kontaktede straks sit pengeinstitut P og foranledigede sin konto spærret.

Checkblanketterne blev indløst forskellige steder i Portugal for i alt ca. 22.000 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P godtgjorde ham det beløb, som checkene blev indløst med.

3 ud af Ankenævnets 5 medlemmer tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Eurocheckssystemet markedsføres af pengeinstitutterne som et velegnet betalingsmiddel i forbindelse med privates ferieophold i udlandet. Henset hertil og idet K's forklaring om, at blanketterne var opbevaret i en aflåst bil samt, at kortet var efterladt i noget tøj, henliggende på stranden, mens K foretog en svømmetur, må lægges til grund, finder disse medlemmer, at den skete opbevaring hver for sig således må anses som betryggende."

2 af Ankenævnets medlemmer udtalte:

"Eurocheckblanketter og eurocheckkortet skal i henhold til vilkårene opbevares betryggende hver for sig. Kort og blanketter skal således ikke blot opbevares adskilt, men opbevaringen skal for begge dele være betryggende."

Da K's opbevaring af eurocheckkortet i noget tøj efterladt på stranden uden opsyn ikke findes at være en betryggende opbevaring, stemmer disse medlemmer for, at klagen ikke tages til følge."

Kendelse af den 28. maj 1990 i sag 35/90 (Indlån, rente).

Klageren K havde i 1974 hos pengeinstituttet P oprettet en såkaldt jubilæumskonto. På bankbogens omslag var påtryk: "JUBILÆUMSKONTO- Denne konto forrentes med 12% p.a. Efter den 1. marts 1974 kan der ikke foretages yderligere indskud".

Den 8. december 1989 meddelte P i en skrivelse til K, at rentegarantien på kontoen udløb 1. januar 1990. Efter at K havde henvendt sig hos P, fastholdt P i skrivelse af 10. januar 1990, at renten fra årsskiftet var ændret til 7% garanteret til den 1. november 1990. K ophævede herefter kontoen den 12. januar 1990.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at kontoen genoprettedes med en tidsubegrænset forrentning på 12% p.a. samt godtgørelse for rentetab.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ved Ankenævnets kendelse tilkendtes K 5% af indeståendet pr. ultimo 1989 fra den 1. januar til den 30. juni 1990.

Samtlige Ankenævnets 5 medlemmer udtalte:

"Den påtrykte tekst på bankbogens omslag, hvorefter kontoen forrentes med 12% p.a., findes ikke at kunne forstås som en tidsubegrænset garanti for betaling af denne rente, og der er heller ikke i denne tekst meddelt garanti for en bestemt periode. Efter udløbet af den garantiperiode på 10 år, som P havde bundet sig til i sin annoncekampagne i begyndelsen af 1974, findes P derfor efter almindelige regler om løbende kontraktsforhold at være berettiget til at frigøre sig fra det særlige rentevilkår med et varsel, der svarer til et passende opsigelsesvarsel.

K's påstand om genoprettelse af jubilæumskontoen med en tidsubegrænset forrentning på 12% p.a. kan herefter ikke tages til følge.

Det varsel på mindre end en måned, som P gav i sin skrivelse af 8. december 1989, kan ikke anses for rimeligt.

2 medlemmer udtalte herefter:

Vi finder, at varslet burde have været mindst 6 måneder. Da K imidlertid har ophævet kontoen den 12. januar 1990, findes K alene at kunne gøre krav på rentedifferencen, 5% p.a., af indeståendet pr. 31. december 1989, 269.265,65 kr. i perioden fra den 1. til den 12. januar 1990, idet K ikke har godtgjort at have lidt yderligere tab.

1 medlem udtalte:

Jeg finder ligeledes, at varslet burde have været mindst 6 måneder. K har derfor haft krav på fortsat forrentning af indeståendet med en rente på 12% p.a. frem til den 30. juni 1990. Uanset at K ophævede kontoen den 12. januar 1990, fordi P fastholdt rentenedsættelsen pr. 1. januar 1990, findes K's rentetab at burde fastsættes til 5% af indeståendet pr. 31. december 1989, 269.265,65 kr., fra den 1. januar til den 30. juni 1990 eller til 6.731,64 kr.

2 medlemmer udtalte:

Vi finder, at varslet burde have været 1 år, og i overensstemmelse med det af forrige medlem anførte finder vi herefter, at K har krav på godtgørelse for et rentetab, der fastsættes til 5% af indeståendet pr. 31. december 1989, 269.265,65 kr., fra den 1. januar til den 31. december 1990 eller til 13.463,28 kr."

Kendelse af 28. maj 1990 i sag 41/90 (Oprettelse af konto. Gave. Umyndig).

I maj 1989 oprettede faderen til klagerens K's mindreårige barn, over hvem K alene havde værgemål og forældremyndighed, en konto med barnet som kontohaver i P's afdeling i X-købing, hvor faderen var kunde. Ved oprettelsen blev indskudt 2.000 kr., hvorefter faderen løbende indsatte 200 kr. om måneden.

K modtog i januar 1990 oplysning om kontoens indestående.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at ophæve kontoen og tilbageføre beløbet til indskyderen.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Den omhandlede ungdomskonto er oprettet af faderen til K's mindreårige datter i dennes navn, og det må derfor formodes, at de indsættelser på kontoen, der er foretaget af faderen, har haft karakter af gaver til datteren. Da en værge ikke uden statsamtets samtykke må afslå en gave, hvis værdi overstiger 500 kr., jf. værgebekendtgørelsens § 17, må der gives P medhold i, at man ikke alene efter anmodning fra K kan tilbageføre indeståendet til indskyderen. Klagen tages derfor ikke til følge.

Ankenævnet finder anledning til yderligere at bemærke følgende:

Da det som nævnt må formodes, at indeståendet på kontoen tilhører K's datter, og da P er bekendt med, at K alene er værge for denne, kan P, uanset at faderen er i besiddelse af den til kontoen hørende ihandehaverbog, ikke anses for berettiget til at foretage udbetalinger fra kontoen til faderen, jf. herved gældsbrevslovens § 33, stk. 2, 2. pkt. Da K ikke er i besiddelse af bogen, kan P på den anden side ikke være forpligtet til at foretage udbetaling til K som værge for kontohaveren eller til at efterkomme en an-

modning fra K om at overføre indeståendet til et andet pengeinstitut. Hvis K ønsker at kunne disponere over kontoen, må K derfor henvises til at søge bogen udleveret fra indskyderen, om fornødent gennem sagsanlæg eller umiddelbar fogedforretning."

Kendelse af 25. juni 1990 i sag 63/1990 (Udlån, opsigelse. Terminsforretninger og obligationshandler. Afvisning).

Klageren K's engagement med pengeinstituttet P udgjorde udover kreditter i forbindelser med K's landbrugsbedrift en valutaterminsramme på 15 mil. kr., ligesom engagementet omfattede et udlandslån på 15 mill. kr. Provenuet fra udlandslånet anvendtes til obligationshandler.

P meddelte ultimo november 1989 K, at betingelserne for at videreføre engagementet vedrørende landbrugsbedriften som valutatermins- og obligationsforretningerne ikke var tilstede, og at nye forretninger ikke kunne indgås.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om erstatning i denne forbindelse.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet afviste at behandle klagen med følgende bemærkninger:

"K's engagement med P omfattede foruden kreditter til K's landbrugsvirksomhed omfattende spekulationsforretninger i form af valutaterminsforretninger og optagelse af udlandslån til køb af obligationer. Disse spekulationsforretninger findes efter deres karakter og omfang at måtte betragtes som eller sidestilles med erhvervsmæssig virksomhed, og klagen findes allerede af denne grund ikke at kunne behandles af Ankenævnet, jf. dettes vedtægter § 2, stk. 2 og 3."

Kendelse af 25. juni 1990 i sag 70/1990 (Misbrug af dankort).

Klageren K's dankort blev ved et indbrud i en parkeret bil, der henstod i en oplyst parkeringskælder, stjålet den 22. december 1989 mellem kl. 17 og 19.30. Dankortet var opbevaret i en tegnebog, der lå i bilens handskerum. K's sygesikringsbevis opbevaret i en frakkelomme i bilens bagagerum blev også stjålet. Ved sygesikringsbeviset lå en lap papir med K's PIN-kode.

Kortet blev misbrugt samme dag kl. 18.36 ved hævning af 2.000 kr. i en kontantautomat.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at pengeinstituttet P, der var kontoførende, tilpligtedes at anerkende, at K ikke hæftede for det skete misbrug.

P nedlagde påstand om frifindelse.

3 ud af Ankenævnets medlemmer tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Efter lov om betalingskort m.v. § 21, stk. 1, nr. 1, er kortindehaveren med den beløbsgrænse på 5.000 kr., der følger af den i medfør af stk. 2 udstedte bekendtgørelse, ansvarlig for tab som følge af uberettiget brug af kortet, hvis "kortindehaveren eller nogen, som han har overladt kortet til, har mistet dette ved grov uagtsomhed."

I det foreliggende tilfælde er misbruget sket i forbindelse med indbrud i en aflåst parkeret bil, i hvilken dankortet var anbragt i en tegnebog, der lå i handskerummet, medens en seddel, på hvilken PIN-koden var noteret, lå ved K's sygesikringsbevis, der var opbevaret i lommen i en frakke, anbragt i bilens bagagerum. Opbevaringen af henholdsvis dankortet og sedlen med PIN-koden på denne måde findes ikke at kunne karakteriseres som groft uagtsom, og vi stemmer derfor for at tage K's påstand til følge".

To af Ankenævnets medlemmer udtalte:

"Selv om sedlen med PIN-koden ikke var anbragt umiddelbart samme sted som K's dankort, finder vi, at K har handlet groft uagtsomt ved at efterlade såvel dankortet som sedlen med PIN-koden i en parkeret bil, i hvilken der fra kabinen var adgang til bagagerummet. Vi stemmer derfor for ikke at tage klagen til følge".

Kendelse af 25. juni 1990 i sag nr. 96/1990 (Pantebreve. Indfrielsesvilkår. Vedtagelse.)

Pengeinstituttet P ydede i 1985 klageren K et pantebrevslån. Øverst på pantebrevets side 2 var anført en særlig indfrielsesklausul. Klausulen er påført såvel original som tinglysningskopi, medens den på grund af en forglemmelse fra P's side ikke var påført K's kopi af pantebrevet.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende, at K var berettiget til at indfri pantebrevets restgæld til kurs 100.

P nedlagte påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Den særlige indfrielsesklausul er ikke påført den genpart af pantebrevet, der blev udleveret til K, og det er ikke godtgjort, at K forud for underskrivelsen af pantebrevet mundtligt blev gjort opmærksom på klausulen. Det findes herefter betænkeligt at fastslå, at klausulen er tiltrådt af K, og dennes påstand tages derfor til følge."

Kendelse af 25. juni 1990 i sag nr. 111/1990 (Gebyr for eftersøgning af pantebrev. Mortifikationsomkostninger).

Til sikkerhed for klageren K's lån hos pengeinstituttet P var af K's far deponeret et ejerpantebrev. Lånet blev indfriet i 1980. I forbindelse med behandlingen af faderens dødsbo blev K opmærksom på, at ejerpantebrevet henstod uaflyst.

K anmodede P om udlevering af ejerpantebrevet. P foranstaltede en forgæves eftersøgning af pantebrevet og afkrævede K et gebyr på 1.050 kr. herfor. K afviste at betale gebyret. P udtog stævning for beløbet, hvorefter sagen indbragtes for Ankenævnet jf. retsplejelovens § 361.

K nedlagde for Ankenævnet påstand om, at P tilpligtedes at frafalde kravet om gebyr samt at refundere K udgifterne i forbindelse med mortifikation af pantebrevet.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand delvis til følge med følgende bemærkninger:

"Det findes ikke godtgjort, at K har accepteret at skulle betale gebyr for P's eftersøgning af ejerpantebrevet.

Da P ikke kunne fremlægge dokumentation for, at ejerpantebrevet var udleveret, og da påtegningen på pantebrevet om meddelelser til P ikke var blevet aflyst, kunne det ikke udelukkes, at P fortsat var i besiddelse af pantebrevet. Uanset at eftersøgningen viste sig at være forgæves, findes der på denne baggrund ikke at være tilstrækkeligt grundlag for P's krav om, at K skal betale for eftersøgningen.

Det kan på den anden side ikke anses for godtgjort, at P er ansvarlig for pantebrevets bortkomst, og K's krav om godtgørelse af udgifter i forbindelse med mortifikationssagen tages derfor ikke til følge."

Kendelse af 9. august 1990 i sag nr. 121/1990 (Modregning, fondsafregning).

Klageren K anmodede pengeinstituttet P om salg af en post obligationer, som beroede i åbent depot hos P. K tilkendegav, at hun ønskede handlen afregnet kontant. P modregnede provenuet til delvis udligning af et forfaldent lån, som K var solidarisk meddebitor på.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at stille provenuet af obligationssalget til fri rådighed med morarenter for K.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Det er ubestridt, at K ved afgivelsen af salgsordren på den omhandlede post obligationer anmodede om kontant afregning, og at P's medarbejder ikke i denne forbindelse tog forbehold heroverfor. P findes herefter forpligtet til at foretage effektiv betaling af salgsprovenuet til K."

Kendelse af 5. november 1990 i sag nr. 143/1990 (Dankort, misbrug. Manglende underretning om bortkomst).

Tirsdag den 27. februar 1990 henvendte klageren K sig i en af pengeinstituttet P's afdelinger for at hæve et beløb ved hjælp af sit dankort. K kunne ikke finde dankortet, og kassereren spurgte, om det kunne tænkes, at K havde glemt kortet hjemme. Da K ikke var sikker herpå, opfordrede kassereren K til at se efter kortet.

Torsdag den 1. marts 1990 konstaterede P's kontoførende afdeling, at K's konto var overtrukket med ca. 15.000 kr., hvorefter K kontaktedes. Herefter spærredes dankortet samme dag. K meddelte efterfølgende, at 15 hævninger foretaget efter udbetalingen den 27. februar ikke var foretaget af ham. K indgav politianmeldelse om tyveri af dankortet.

P meddelte K, at han selv hæftede for 5.000 kr. af det hævdede beløb. Kortet kom ikke efterfølgende til veje eller blev inddraget via kontantautomater.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende, at han ikke hæftede for nogen del af tabet.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Efter betalingskortlovens § 21, stk. 1, nr. 2, er kortindehaveren ansvarlig for tab som følge af uberettiget brug af kortet, hvis "kortindehaveren ... har undladt at underrette kortudsteder snarest muligt efter at have fået kendskab til, at kortet er bortkommet, eller inden rimelig tid efter bortkomsten". I den bekendtgørelse, der er udstedt i medfør af § 21, stk. 2, er bestemt, at ansvaret efter § 21, stk. 1, nr. 2, ikke kan overstige 1.000 kr. ved simpel uagtsomhed og 5.000 kr. ved grov uagtsomhed.

Efter det foreliggende, herunder K's redegørelse i anmeldelsen

til politiet, må det lægges til grund, at K ved sin henvendelse i P's afdeling den 27. februar 1990 selv var af den opfattelse, at han blot havde glemt dankortet derhjemme, og at kassereren herefter opfordrede K til at eftersøge kortet, når han kom hjem. På denne baggrund findes K ikke at have haft føje til at gå ud fra, at kortet blev spærret af kassereren i forbindelse med denne henvendelse. Herefter, og da K efterfølgende undlod at eftersøge kortet og meddele P, at det var bortkommet, findes K ved grov uagtsomhed at have tilsidesat sine forpligtelser efter lovens § 21, stk. 1, nr. 2, og K må derfor selv bære 5.000 kr. af tabet."

Kendelse af 8. oktober 1990 i sag 146/1990 (Kaution for byggegaranti, omfang).

Pengeinstituttet P afgav på foranledning af klageren K's søn S en arbejdsgaranti overfor et boligselskab, som havde overdraget en delentreprise ved opførelsen af et boligkompleks til S. Garantien var stillet for byggeriets mangelfrie gennemførelse. K kautionerede til sikkerhed for garantien.

I forbindelse med S's likviditetsproblemer forlod medarbejderne byggepladsen, og P indgik herefter aftale med et andet firma om færdiggørelse af entreprisen.

S havde på det pågældende tidspunkt et større tilgodehavende for allerede udført arbejde, og havde meddelt bl.a P transport i entreprisesummen.

Efter at P havde anmodet K om at indfri garantibeløbet med henvisning til, at der var afholdt et beløb, der oversteg garantibeløbet til færdiggørelse af arbejdet, indbragte K sagen for Ankenævnet og nedlagde påstand om, at P tilpligtedes at anerkende at K var frigjort for kautionsforpligtelsen.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Da S indstillede arbejdet, valgte P - formentlig under hensyn til den meddelte transport i entreprisesummen - selv at drage omsorg for arbejdets færdiggørelse. Den af P udstedte garanti er ikke gjort gældende af bygherren, og der er heller ikke foretaget nogen opgørelse, som viser, at der ville have været grundlag herfor. Det bemærkes herved, at bygherren, hvis denne havde antaget en anden til færdiggørelse af arbejdet, kunne have modregnet udgifterne hertil i den resterende del af entreprisesummen. P kan herefter ikke gøre krav gældende mod S i dennes egenskab af garantirekvirent, og da K alene har kautioneret for S's forpligtelser som sådan, kan P - uanset om man på andet grundlag måtte kunne rejse krav mod S i anledning af de afholdte færdiggørelsesomkostninger - ikke gøre krav gældende mod K."

Kendelse af 27. august 1990 i sag 150/90 (Pant i budgetkonto. Spørring).

Klageren K havde kautioneret for sin tidligere samleverskes lån hos pengeinstituttet P, ligesom det til enhver tid på K's budgetkonto hos P indestående beløb var pantsat til P.

I forbindelse med at K overtrak sin checkkonto hos P, udlignede P overtrækket ved overførsel fra budgetkontoen, ligesom P meddelte K, at betalingsservice vedrørende budgetkontoen var slettet.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at budgetkontoens indestående udbetaltes.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"K har til sikkerhed for sin tidligere samlevers lån pantsat "det til enhver tid" på budgetkontoen indestående beløb. Denne sikkerhedsstillelse findes i hvert fald i den foreliggende situation, hvor der ikke foreligger nogen misligholdelse fra den tidligere samlevers side, og hvor P har ophævet den til budgetkontoen knyttede betalingsservice, ikke at give P nogen ret til at spærre budgetkontoen".

Kendelse af 27. august 1990 i sag 158/90 (Modregning, plankonto, lønkonto, børnetilskud).

Den 23. januar 1990 indbetalte klageren K 6.514 kr. på sin lønkonto hos pengeinstituttet P ved indsættelse af en check, som klageren havde modtaget fra x kommune dækkende børnetilskud. Efter overførsel af løn udgjorde kontoens saldo den 24. januar ca. 19.000 kr. Den 24. - 26. januar hævede K ca. 7.600 kr. på kontoen. Efter overførsel af 4.000 kr. fra lønkontoen til K's plankonto den 30. januar 1990, udgjorde lønkontoens saldo ca. 7.800 kr.

Den 30. januar 1990 meddelte P i skrivelse til K, at P havde modregnet 11.000 kr. på K's indlånskonti med henholdsvis 7.200 kr. på lønkontoen og 3.800 kr. på plankontoen. På kontiene indestod herefter henholdsvis 645,87 kr. og 49,32 kr. Det modregnede beløb afskrev P i gælden i henhold til to pantebreve, på hvilke K ikke havde betalt ydelser siden sin samlevers død i januar 1987. Efter samlevers død havde der forgæves været forhandlet med boet, skifteretten og P om K's mulighed for at overtage den villa, som K og dødsboet ejede i fælleskab.

Fra plankontoen betaltes 30. januar til 8. februar automatiske betalinger med ialt 4.572,76 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at tilbageføre modregningen.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand delvis til følge med følgende bemærkninger:

"Da P uanset modregningen i 3.800 kr. af indeståendet på plankontoen fra kontoen har betalt de regninger, der forfaldt i begyndelsen af februar 1990, findes der ikke at være tilstrække-

ligt grundlag for at tage K's påstand om tilbageførsel af det i plankontoen modregnede beløb til følge.

Efter at checken på 6.514 kr. vedrørende børnetilskud var blevet indsat på K's lønkonto, hævede K samme dag og de følgende dage samlet et større beløb på kontoen. Det kan derfor ikke fastslås, at det indsatte børnetilskudsbeløb helt eller delvis var i behold, da P foretog modregning i 7.200 kr. af indeståendet på lønkontoen, og ingen del af modregningen kan derfor tilsidesættes med henvisning hertil.

Uanset at der kort tid før den foretagne modregning var hævet et større beløb på lønkontoen, findes P ikke at have sikret sig, at der fortsat indestod tilstrækkelige midler til dækning af leveomkostningerne for K og dennes børn frem til næste lønudbetaling, jf. princippet i retsplejelovens § 509. Af det modregnede beløb findes P herefter skønsmæssigt at burde tilbageføre 3.000 kr. til lønkontoen."

Kendelse af 27. august 1990 i sag nr. 169/1990 (Pantebreve. Gebyr for notering af ejerskifte).

I forbindelse med klagerens K's køb af en ideel anpart af en fast ejendom, hvoraf K allerede ejede 1/4, udfærdigedes gældsovertagelseserklæringer vedrørende to i ejendommen lyste pantebreve. Pengeinstituttet P administrerede på kreditors vegne pantebrevene og opkrævede for omkostninger i forbindelse med notering af ejerskifte et gebyr på 325 kr.

Efter at have betalt gebyret indbragte K sagen for Ankenævnet med påstand om tilbagebetaling.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Efter pkt. 8, h, i den tidligere anvendte pantebrevsformular I kunne kreditor i tilfælde, hvor pantebrevet forblev indestående i tilfælde af ejerskifte, forlange, at debitor - foruden at give underretning om ejerskiftet - skulle "give pantebrevet påtegning om gældsovertagelsen og berigtige alle dermed forbundne omkostninger, derunder salær til kreditors advokat for varetagelse af hans tarv". I den gældende pantebrevsformular A hedder det i pkt. 8, 2. pkt.:

"Kreditor skal underrettes om ethvert ejerskifte og kan forlange, at den nye ejer berigtiger gældsovertagelse samt afholder omkostningerne derved".

I den beretning af 20. juli 1971, der ligger til grund for den gældende pantebrevsformular, hedder det s. 44 om denne bestemmelse:

"I lighed med den gældende regel foreskrives det, at debitor på forlangende skal berigtige ejerskiftet og betale eventuelle omkostninger herved. Det har været overvejet, om omkostningerne ved gældsovertagelsen burde afholdes af

kreditor som led i den normale administration af pantebrevet, men da der kun kan være tale om mindre beløb, har arbejdsgruppen ikke fundet det nødvendigt at ændre hævkvunden praksis vedrørende dette spørgsmål".

Pantebrevsformular A, pkt. 8, 2. pkt., findes på denne baggrund at måtte forstås således, at kreditor ligesom efter pantebrevsformular I kan forlange, at pantebrevet forsynes med en af den nye ejer underskrevet påtegning om gældsovertagelsen, og at den nye ejer skal betale omkostningerne herved, uanset at en sådan påtegning ikke er nødvendig efter bestemmelsen i tinglysningslovens § 39, stk. 1. Heraf og af de citerede forarbejder findes videre at måtte følge, at kreditor generelt kan forlange, at den nye ejer friholder ham for rimelige omkostninger, der er forbundet med notering af ejerskiftet, også selv om der i det konkrete tilfælde ikke sker påtegning på pantebrevet.

Det af P krævede gebyr findes ikke at kunne anses for urimeligt stort."

Kendelse af 8. oktober 1990 i sag nr. 172/1990 (Check. Afvisning af betaling. Konkursbegæring).

Den 4. december 1989 indløste klageren K i sit eget pengeinstitut en til K udstedt check, trukket på pengeinstituttet P. Checken debiteredes checkudsteders C's konto hos P den 5. december 1989. Samme dag blev P bekendt med, at C havde indgivet konkursbegæring.

Den 6. december modtog P's kontoførende afdeling bogføringsmaterialet for C's konto. P meddelte herefter K's pengeinstitut, at checken afvistes.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende at have været uberettiget til at afvise honorering af checken.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Den maskinelle bogføring af checken den 5. december 1989 kan ikke betragtes som en honorering af checken. P havde først mulighed for at foretage en prøvelse af checken den 6. december, da afdelingen modtog bogføringsmaterialet, og da P den 5. december havde modtaget meddelelse om, at C havde indgivet konkursbegæring, må P's afvisning af checken den 6. december anses for berettiget, uanset at checken ikke var optaget på overtræksjournalen."

Kendelse af 25. oktober 1990 i sag 194/1990 (Bog, frigørende betaling)

Ved et indbrud den 20. juli på K's bopæl fik denne stjålet sin bankbog. Den 26. juli 1990 udbetalte en ikke kontoførende afdeling af P 5.000 kr., ligesom en anden af P's afdelinger samme dag udbetale 30.000 kr. og den følgende dag 26.000 kr. Ved hævningerne foreviste den hævende den til kontoen hørende bog og oplyste K's navn med forbogstavet i K's fornavn og fulde efternavn.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at erstatte ham det hævede beløb på 61.000 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

3 af Ankenævnets medlemmer tog P's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Indledningsvis bemærkes, at der ikke findes holdepunkter for at antage, at P i forbindelse med oprettelsen af kontoen har pådraget sig erstatningsansvar som følge af manglende rådgivning om mulighederne for at hæve på kontoen. Da vi ikke finder, at der foreligger sådanne særlige omstændigheder i forbindelse med de uretmæssige hævnninger på kontoen, som burde have foranlediget P til at afkræve den hævende bevis for dennes ret til at hæve, stemmer vi for, at klagen ikke tages til følge."

2 af Ankenævnets medlemmer udtalte:

"For så vidt angår hævningerne på 26.000 kr. og 30.000 kr. finder vi, at henset til beløbenes størrelse, samt til at hævningerne, der tidsmæssigt er tæt på hinanden, er foretaget i en anden afdeling end den kontoførende, foreligger der sådanne særlige omstændigheder, som burde have foranlediget P til at afkræve den hævende bevis for dennes ret til at hæve. Vi stemmer derfor for, at klagen tages til følge, dog alene for 56.000 kr., idet vi for så vidt angår hævnningen på de 5.000 kr. kan tilslutte os det af flertallet anførte."

Kendelse af 5. november 1990 i sag 215/1990 (Gældssanering. Modregning i opsamlingskonto).

I forbindelse med at klageren K i 1985 opnåede gældssanering, hvorefter hans gæld nedsattes således, at den del af gælden, der forsat skulle bestå, skulle afvikles over 5 år, oprettedes i en bank en opsamlingskonto til indbetaling af det beløb, som K ifølge gældssaneringskendelsen månedligt skulle indbetale. Der skulle herefter i 5 år årligt udbetales dividende til kreditorerne.

Opsamlingskontoen overførtes senere til pengeinstituttet P. I forbindelse med at der opstod restance på K's gæld til P optaget efter gældssaneringen, foretog P modregning i opsamlingskontoens indestående.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at tilbageføre modregningen.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Den omhandlede konto er P bekendt oprettet som led i K's gældssanering til opsamling af de afdrag, der skal udloddes til de af gældssaneringen omfattede kreditorer. P findes derfor efter kontoens karakter at være afskåret fra at foretage modregning i dens indestående."

Kendelse af 5. november 1990 i sag nr. 220/1990 (Modregning ved indløsning af check).

Klageren K henvendte sig den 21. maj 1990 i pengeinstituttet P's afdeling for at få udbetalt en til ham udstedt krydset check. Den ekspederende medarbejder foretog herefter fra et lokale i tilslutning til ekspeditionslokalet en opringning. Efter at have legitimeret sig, endosserede K checken og overgav den til P's medarbejder, hvorefter K fik oplyst, at udbetaling af beløbet ikke kunne ske, idet dette ville blive sat ind på en konto.

P meddelte herefter i skrivelse af 22. maj, at indeståendet på den konto, hvor checken var indsat, var hævet til indfrielse af K's gæld til P.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at udbetale checkbeløbet.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Det må lægges til grund, at K ved sin henvendelse i P's afdeling anmodede om at få checkbeløbet udbetalt kontant og overgav den endosserede check til P's medarbejder med henblik på dette. P har herefter ikke været berettiget til at tilegne sig checkbeløbet ved i stedet at indsætte dette på en konto i K's navn og derefter foretage modregning heri."

Ankenævnet udtalte samtidig, at man fandt P's fremgangsmåde særdeles kritisabel.

Kendelse af 13. december 1990 i sag nr. 242/1990 (Værdipapirer. Terminsforretninger).

Klageren K havde med pengeinstituttet P indgået en rammeaftale om investering i futures og optioner vedrørende obligationer. I den mellem parterne skriftligt oprettede aftale var bl.a. anført, at indgåelse af kontrakter kun skete efter henvendelse fra K, ligesom de enkelte kontrakter bekræftedes af P ved fremsendelse af nota.

Mellem parterne opstod der tvist om, hvorvidt en række handler var indgået med K's forhåndsaccept. K bestred, at forhåndsaccept var givet, medens P anførte, at det på et tidspunkt telefonisk var aftalt mellem parterne, at P kunne gå ind og ud af positioner, dog maksimalt 2 mio kr. i én retning, hvis P skønnede det fornuftigt.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at han ikke hæftede for en række omstridte handler.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Den af P hævdede aftale af 9. marts 1990, der er en fravigelse af den skriftlige rammeaftale af 2. februar 1990, er ikke bekræftet skriftligt af P, og aftalen bestrides af K.

Da pkt. 6 i den mellem parterne indgåede aftale ikke findes at hjemle P adgang til at handle som sket, uden at dette i hvert fald bekræftes skriftligt, gives der K medhold, således at denne stilles, som om ingen dispositioner var foretaget i henhold til den hævdede aftale af 9. marts 1990."

Kendelse af 5. november 1990 i sag 293/1990 (Værdipapirer, afregningskurs).

Klageren K anmodede den 26. juni 1990 telefonisk pengeinstituttet P om at sælge 60 aktier i et børsnoteret selskab. P's børsmæglerselskab afkøbte samme dag K aktierne til kurs 1100.

Under anbringende af at de pågældende aktier for den 26. juni var noteret til en officiel kurs på 1130, samt at K ikke i forbindelse med afgivelsen af ordren havde accepteret en kurs på 1100, indbragte K sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at afregne aktierne til en højere kurs.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Det er ikke godtgjort, at K i det foreliggende tilfælde har accepteret at sælge aktierne til P's børsmæglerselskab til kurs 1100. K findes herefter at have krav på afregning til den officielle kurs på 1130".

Kendelse af 5. december 1990 i sag nr. 300/1990 (Budgetkonto, terminsbetaling, tilbageførsel).

Pengeinstituttet P overførte den 28. maj og 28. juni 1990 fra klageren K's privatkonto 2 X 19.600 kr. til K's budgetkonto hos P. Privatkontoens saldo var forud for begge overførsler negativ. Onsdag den 4. juli 1990 tilbageførte P to PBS-betalinger foretaget fredag den 29. juni 1990 til to forskellige kreditforeninger. Betalingerne var foretaget fra K's budgetkonto, som efter tilbageførslen udviste en positiv saldo på ca. 30.000 kr. Den 5. juli 1990 overførte P herefter 30.000 kr. fra budgetkontoen til K's privatkonto, hvis saldo fortsat var negativ.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at tilbageføre 30.000 kr. til budgetkontoen med henblik på betaling af de omhandlede terminer.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Et flertal af Ankenævnets medlemmer tog K's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"I tilfælde, hvor der efter aftale med en kunde sker overførsel fra én konto tilhørende kunden til en anden konto tilhørende samme kunde, findes en adgang for pengeinstituttet til uafhængigt af almindelige modregningsregler at tilbageføre det overførte beløb som følge af manglende dækning på den førstnævnte konto i hvert fald at måtte forudsætte, at tilbageførselen sker inden for meget kort tid efter, at overførselen har fundet sted. Denne betingelse findes ikke at være opfyldt i det foreliggende tilfælde, ej heller i relation til den seneste overførsel, der fandt sted den 28. juni 1990, medens tilbageførselen skete den 5. juli 1990.

Herefter, og da P - som også erkendt af denne - efter almindelige modregningsregler må anses at have været uberettiget til at foretage modregning i indeståendet på budgetkontoen, som efter

aftale med K skulle anvendes til betaling af terminsydelser, stemmer disse medlemmer for at tage K's påstand til følge."

Mindretallet fandt alene at kunne tage klagen delvist til følge med disse bemærkninger:

"Vi er enige i, at P ikke har været berettiget til at tilbageføre 10.400 kr. af det den 28. maj 1990 overførte beløb. For så vidt angår det beløb, der blev overført den 28. juni 1990, må der lægges vægt på, at der var aftalt et møde med K til den samme dag. Da K ikke kom til dette møde, aftaltes et nyt møde til den 4. juli, på hvilket der ikke opnåedes nogen løsning på de opståede problemer. Under disse omstændigheder findes P at have været berettiget til den 5. juli at tilbageføre overførselen af 28. juni. Vi stemmer derfor for alene at tage klagen til følge for så vidt angår 10.400 kr."

Kendelse af 5. november 1990 i sag 309/1990 (Boligsparekontrakt. Betingelser for udbetaling af statspræmie. Ansvar for anvendelse af forældet kontraktsformular).

Klageren K oprettede den 2. juli 1987 en boligsparekontrakt hos pengeinstituttet P. Af kontrakten fremgik, at udbetaling med statspræmie efter 3 år kunne ske ved afgivelse af tro og love erklæring om det formål, hvortil det udbetalte beløb skulle anvendes.

Den 12. juli 1990 ønskede K indeståendet tillige med statspræmie udbetalt til dækning af udgifter i forbindelse med modernisering af K's badeværelse. K medbragte kassebonner afstemplet i et byggevaremarked.

P afviste at udbetale statspræmien under henvisning til, at det af bek. nr. 288 af 14. maj 1987 fremgik, at ydelse af præmie var betinget af, at kontohaveren over for P dokumenterede beløbets nærmere anvendelse og stillede krav om en specificeret regning udstedt til K.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at yde hende en godtgørelse svarende til statspræmien.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Bestemmelsen i K's boligsparekontrakt om, at udbetaling kan ske alene på grundlag af en tro og love erklæring om beløbets anvendelse, var indeholdt i den oprindeligt til loven knyttede bekendtgørelse nr. 288 af 16. juni 1970. Denne bekendtgørelse erstattedes med virkning fra den 24. maj 1987 af bekendtgørelse nr. 288 af 14. maj 1987, i hvilken forbindelse kravet om dokumentation for beløbets anvendelse blev indført i stedet for den tidligere bestemmelse om afgivelse af en tro og love erklæring. Den formular, der blev anvendt ved oprettelsen af K's boligsparekontrakt, var således allerede ved oprettelsen forældet, og P har ikke senere gjort K opmærksom på dokumentationskravet.

Efter det foreliggende må det lægges til grund, at K har afholdt udgifter til forbedring af sin ejendom, men som følge af sit manglende kendskab til dokumentationskravet har undladt at sikre sig specificerede regninger udstedt til hende, og at det ikke er muligt for K efterfølgende at skaffe sig den fornødne dokumentation.

Under de anførte omstændigheder findes P mod K's afgivelse af en tro og love erklæring at burde godtgøre K et beløb svarende til statens præmie på 4% p.a."

Ved kendelse af samme dag i en lignende sag (364/90), hvor den omhandlede boligsparekontrakt var oprettet den 5. november 1986, og hvor det ikke var oplyst, hvorvidt klageren K havde afholdt præmieberettigende udgifter, nedlagde K påstand om, at det indklagede pengeinstitut P tilpligtedes at udbetale indeståendet med præmie mod afgivelse af tro og loveerklæring.

Ankenævnet tog P's frifindelsespåstand til følge med følgende bemærkninger:

"Bestemmelsen om afgivelse af en tro og love erklæring ved udbetaling med præmie var indeholdt i bekendtgørelse nr. 288 af 16. juni 1970. Denne bekendtgørelse erstattedes med virkning fra den 24. maj 1987 af bekendtgørelse nr. 288 af 14. maj 1987, i hvilken forbindelse kravet om dokumentation for beløbets anvendelse blev indført i stedet for det tidligere krav om en tro og love erklæring. Den mellem parterne indgåede boligsparekontrakt må herefter anses for ændret, således at P er forpligtet til at kræve den fastsatte dokumentation, forinden udbetaling med statspræmie kan foretages fra kontoen.

Ankenævnet finder, at det under disse omstændigheder havde været naturligt, hvis P havde informeret sine kontohavere om det i maj 1987 indførte dokumentationskrav. Efter det foreliggende kan det imidlertid ikke antages, at K har lidt tab som følge af, at hun først nu er gjort bekendt hermed."

Kendelse af 5. november 1990 i sag 312/1990 (Børneopsparingskonto. Rentegaranti. Overførsel).

Klageren K ønskede at overføre to børneopsparingskonti ført i pengeinstituttet P til pengeinstituttet U. K anmodede U om at foretage overførslen og betingede sig, at renten på kontiene ikke var højere hos P end hos U.

U rettede herefter telefonisk henvendelse til P herom, og kontiene overførtes til U.

P oplyste efterfølgende over for U, at renten på kontiene var 15%, idet der var knyttet en særlig rentegaranti til kontiene.

K indbragte herefter sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at lade K tilbageføre børneopsparingskontiene til en forrentning på 15%.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Det må lægges til grund, at P's afdeling under telefonsamtalen med U's afdeling den 19. juni 1990 var klar over eller i hvert fald måtte anse det for nærliggende, at forespørgslen var begrundet i en påtænkt overførsel af en eller flere børneopsparingskonti fra P til U. Selv om U's medarbejder alene måtte have forespurgt generelt om, hvad P's rente for børneopsparingskonti var, burde P's medarbejder, for hvem problemstillingen måtte være fuldt bekendt, ikke blot have oplyst om P's normale rente, men også om, at visse børneopsparingskonti forrentes med en særlig høj rente som følge af, at de er omfattet af en rentegaranti. I så fald ville det uden tvivl være blevet afklaret, at de konkrete konti netop var omfattet af en sådan rentegaranti, og at det derfor ville være ufordelagtigt for K at overføre kontiene til U. Ankenævnet tager derfor K's påstand til følge."

Kendelse af 16. november 1990 i sag nr. 339/1990 (Bog, spærring).

Klageren K havde en indlånskonto hos pengeinstituttet P. På kontoens journalkort noteredes i april 1988, at der kun kunne ske udbetaling, hvis der forelå accept fra K's mor. I juli måned 1988 hævede K på kontoen 10.650 kr., som anvendtes til en inter-rail tur. K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at betale K det hævede beløb.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Ved sagens afgørelse finder Ankenævnet at kunne lægge til grund, at K sammen med sin mor i foråret henvendte sig hos P med henblik på at etablere en ordning, hvorefter K ikke uden moderens accept kunne hæve på kontoen, samt at P indvilgede i etablering af en sådan ordning. P findes herefter ikke, som også erkendt i P's skrivelse af 25. august 1988, at have været berettiget til at foretage den omstridte udbetaling til K. Det tiltrædes, at en opgørelse af K's erstatningskrav kan ske efter principperne i myndighedslovens § 44 stk. 1, 2. pkt. og § 65 stk. 1, 2. pkt., og da det hævede beløb ikke kan anses for at være kommet K til nytte, bør P godtgøre K et beløb svarende til det hævede."

Kendelse af 28. december 1990 i sag nr. 350/1990 (Udlån, opsigelsesgrund).

Klagerne K, som i pengeinstituttet P havde tre lån, herunder et boliglån med en samlet restgæld på ca. 237.000 kr., blev af P i foråret 1990 anmodet om at aflevere kopi af bl.a. K's selvangivelser og forskudsopgørelser for 1988 og 1989. K afslog dette. Efter at P havde opsagt lånene til fuld indfrielse og overgivet opsigelsen af lånene til inkasso, udleverede K det omstridte materiale.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at tilbagekalde opsigelsen af lånene.

P nedlagde påstand om frifindelse, men erklærede sig indstillet på at tilbagekalde opsigelsen under forudsætning af, at K også i fremtiden tilstillede P det ønskede materiale.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"P har ikke i forbindelse med lånenes etablering betinget sig løbende eller efter anmodning at få tilstillet oplysninger om K's økonomiske forhold i form af selvangivelser m.v. K har på intet tidspunkt misligholdt deres forpligtelser ifølge låneaftalerne, og der er heller ikke oplyst andre særlige omstændigheder, som kunne give P rimelig anledning til at forlange oplysninger om K's økonomiske forhold. P's opsigelse af lånene som følge af, at K afviste at efterkomme P's anmodning om forevisning af selvangivelser m.v., findes herefter at savne den fornødne saglige begrundelse."

Kendelse af 28. december 1990 i sag 380/1990 (Udlån, opsigelse)

Klageren K fik i januar 1990 hos pengeinstituttet P bevilliget en kassekredit på 100.000 kr. tillige med tre lån på ca. 660.000 kr. Låneprovenuet anvendtes til indskud i et aktieselskab, hvor K ejede 50% af aktierne, medens en kompagnon ejede de resterende aktier. K var selskabets administrerende direktør, og selskabets bestyrelsesformand blev foreslået af P, i hvis bestyrelse den pågældende sad.

Efter et den 21. august 1990 afholdt bestyrelsesmøde i selskabet bortvist K. K modtog den følgende dag meddelelse fra P om, at engagementet var opsagt til indfrielse.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at frafalde opsigelsen.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"K havde, da P opsagde hans engagement ved skrivelsen af 21. august 1990, på intet tidspunkt misligholdt sine forpligtelser efter låneaftalerne. Skrivelsen indeholdt ingen begrundelse for opsigelsen, og P har under sagens behandling for Ankenævnet alene generelt anført, at man på grund af bortvisningen af K fra virksomheden har mistet tiltroen til K, hvorimod P ikke har henvist til konkrete forhold, som kunne belyse berettigelsen af dette standpunkt. Når endvidere henses til det af K anførte om baggrunden for bortvisningen og sammenhængen mellem denne og opsigelsen af K's engagement, findes det ikke godtgjort, at der foreligger en sådan saglig begrundelse for opsigelsen, som må være en forudsætning for P's adgang til at påberåbe sig låneaftalernes bestemmelser om adgang til at opsiges lånene henholdsvis uden varsel og med 1 måneds varsel."

Kendelse af 5. december 1990 i sag nr. 389/1990 (Gældssanering. Overførsel af pensionskonto. Modregning).

For klageren K, der var 63 år, indledtes der den 5. april 1989 gældssaneringssag.

Skifteretten krævede i forbindelse med gældssaneringssagen, at K's indekskonto og selvpensioneringskonto skulle ophæves, således at provenuet kunne udloddes til K's kreditorer. K anmodede herefter pengeinstituttet P om overførsel af K's indekskonto og selvpensioneringskonto til et andet pengeinstitut. P afslog anmodningen med henvisning til gældssaneringssagen.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at overføre indekskontoen og selvpensioneringskontoen til andet pengeinstitut hurtigst muligt.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Efter Ankenævnets faste praksis er et pengeinstitut i hvert fald i almindelighed forpligtet til at efterkomme en begæring fra indehaveren af en pensionskonto om overførsel af kontoen til et andet pengeinstitut eller til et forsikringsselskab uden som betingelse herfor at kunne stille krav om, at kunden indfrier en eventuel gæld til pengeinstituttet.

I det foreliggende tilfælde er der under K's gældssaneringssag som betingelse for at meddele gældssanering af skifteretten stillet krav om, at K's indekskonto ophæves, således at provenuet kan udloddes til de af gældssaneringen omfattede kreditorer, ligesom der er stillet krav om, at indeståendet på selvpensioneringskontoen udloddes til kreditorerne i forbindelse med frigivelsen ved bindingsperiodens ophør i december 1990. Formålet med den begærede overførsel af de to konti er at sikre, at provenuet, henholdsvis indeståendet, kan anvendes på den nævnte måde. Dette

formål kan ikke betegnes som illoyalt, medens P omvendt ville opnå en ubegrundet særfordel, såfremt konsekvensen af gældssanerungen blev, at P fik adgang til at foretage modregning i provenuet ved ophævelse af indeksskontoen, henholdsvis indeståendet på selvpensioneringskontoen.

På denne baggrund findes der ikke at være grundlag for at fravige den nævnte praksis om ret til at forlange overførsel af en pensionskonto til et andet pengeinstitut. Selv om der måtte gælde et vist opsigelsesvarsel for de to konti, findes P i den foreliggende særlige situation ikke at burde kunne påberåbe sig dette, og K's påstand tages derfor i det hele til følge."

P har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2, meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Pengeinstitutankenævnet

Sekretariat:
Vesterbrogade 40, 4. sal, 1620 København V
Tlf. 31 21 63 33 . Giro 4 16 34 00

61

VEDTÆGTER

FOR

PENGEINSTITUTANKENÆVNET

§ 1

Pengeinstitutankenævnet er oprettet af Den Danske Bankforening, Danmarks Sparekasseforening, Sammenslutningen Danske Andelskasser og Forbrugerrådet.

§ 2

Stk. 1. Ankenævnet behandler klager over danske pengeinstitutter og deres herværende datterselskaber. Ankenævnet behandler endvidere klager over danske filialer af udenlandske pengeinstitutter. (De nævnte institutter og selskaber er i det følgende dækket af ordet "pengeinstitutter").

Stk. 2. Ankenævnet behandler klager vedrørende private kundeforhold. Klager fra erhvervsdrivende kan behandles, såfremt klagen ikke adskiller sig væsentligt fra en klage vedrørende et privat kundeforhold.

Stk. 3. Klager fra erhvervsdrivende falder i øvrigt udenfor Ankenævnets kompetence.

§ 3

Stk. 1. En klage kan angå samtlige omstændigheder i retsforholdet mellem parterne, herunder også omstændigheder, der er opstået inden et egentligt kundeforhold etableres.

Stk. 2. Det er en betingelse for behandling af en klage, at klageren forgæves ved henvendelse har søgt at opnå en tilfredsstillende ordning med pengeinstituttet. Ankenævnet kan indlede behandling af en klagesag, såfremt pengeinstituttet har afvist klagen, eller der ikke forinden 5 uger fra modtagelsen af en klage er opnået forlig med klageren.

§ 4

Stk. 1. Udenfor Ankenævnets kompetence falder sager, hvis behandling i henhold til lovgivningen er henlagt til offentlige myndigheder eller andre anke- eller klagenævn.

Stk. 2. Afviser Ankenævnet i medfør af stk. 1 at behandle en klage, skal det oplyse klageren om den relevante myndighed eller det relevante anke- eller klagenævn.

§ 5

Stk. 1. Ankenævnet kan ikke behandle sager, som er afgjort ved endelig dom, gyldig bindende voldgift eller retsforlig eller sager, der kan forventes afgjort i forbindelse med en straffesag. En voldgiftskendelse er kun bindende, såfremt klageren forinden voldgiftssagen er blevet orienteret om muligheden for ankenævnsbehandling.

Stk. 2. Så længe en sag verserer for Ankenævnet, kan klagesagens parter ikke anlægge sag ved domstolene eller voldgiftsret om de af klagen omfattede spørgsmål.

§ 6

Er det utvivlsomt, at sagen ikke kan behandles af Ankenævnet i henhold til §§ 2-5, giver sekretariatet klageren meddelelse herom og begrundet overfor klageren denne afgørelse. Klageren gøres samtidig opmærksom på, at afgørelsen vil kunne indbringes for Ankenævnet, hvilket sker ved sekretariatets foranstaltning, såfremt klageren fremsætter ønske herom.

§ 7

Stk. 1. Ankenævnet kan afvise sager, som på grund af deres principielle juridiske karakter, usikkerheden om bedømmelsen af de fremkomne faktiske oplysninger eller af andre særlige grunde findes uegnede til behandling i Ankenævnet.

Stk. 2. En afvisning i henhold til stk. 1 skal ledsages af oplysning om muligheden for at indbringe sagen for domstolene, om retshjælp, fri proces eller dækning af sagsomkostninger gennem eventuel retshjælpsforsikring.

§ 8

Stk. 1. Klager indgives skriftligt til Ankenævnets sekretariat. Ankenævnet kan foreskrive, at der benyttes en særlig blanket. Sekretariatet har i øvrigt til opgave at besvare skriftlige, telefoniske eller personlige henvendelser til Ankenævnet samt at forberede klagesagerne til Ankenævnet. Sekretariatet drager omsorg for sagens oplysning. Klageren skal i forbindelse med klagens indgivelse til Ankenævnet give samtykke til, at pengeinstituttet uanset tavshedspligt kan afgive oplysninger til Ankenævnet til brug for sagens behandling.

Stk. 2. Efter modtagelsen af klagen sender sekretariatet med anmodning om en udtalelse det pågældende pengeinstituts direktion en genpart af det modtagne materiale med undtagelse af det, som utvivlsomt er direktionen bekendt. Sekretariatet drager i øvrigt

omsorg for, at hver af parterne får kendskab til oplysninger fra modparten, som må anses at have betydning for sagens afgørelse, og til sagkyndige erklæringer eller udtalelser indhentet til brug for Ankenævnsbehandlingen.

Stk. 3. Hvis pengeinstituttet ikke inden 5 uger efter modtagelsen har fremsendt en udtalelse til Ankenævnet, kan sagen behandles på grundlag af klagerens materiale, med mindre sekretariatet på pengeinstituttets anmodning har forlænget fristen.

Stk. 4. Klageren kan til enhver tid tilbagekalde sin klage. Ankenævnsbehandlingen bortfalder ligeledes, hvis pengeinstituttet under sagens behandling opfylder klagerens krav, eller der indgås forlig mellem parterne.

§ 9

Stk. 1. Ankenævnet kan i særlige tilfælde efter en parts anmodning eller af egen drift indkalde parterne til mundtlig forhandling. Såfremt klageren uden oplyst lovligt forfald udebliver fra en sådan forhandling eller undlader at fremkomme med de af Ankenævnet ønskede oplysninger, kan Ankenævnet afvise klagen eller behandle den på det foreliggende grundlag. Hvis pengeinstituttet udebliver eller undlader at fremkomme med de af Ankenævnet ønskede oplysninger, kan sagen ligeledes behandles på det foreliggende grundlag.

Stk. 2. Ankenævnet kan på begæring af en part eller af egen drift indhente sagkyndige erklæringer eller udtalelser.

§ 10

Stk. 1. Ankenævnets kendelser skal sendes til sagens parter inden 10 dage efter afsigelsen. Der gives normalt en frist på 4 uger til opfyldelse af kendelsen. Klageren orienteres samtidig om muligheden for at indbringe sagen for domstolene, om retshjælp,

fri proces eller dækning af sagsomkostninger gennem eventuel retshjælpsforsikring.

Stk. 2. Ankenævnets kendelser sendes endvidere til Finanstilsynet og i anonymiseret form, jf. stk. 4, til Forbrugerklagenævnet.

Stk. 3. Ankenævnet udarbejder en årsberetning, der tilsendes Finanstilsynet og Forbrugerklagenævnet. Ankenævnets offentliggørelse af kendelser sker uden angivelse af parternes identitet, og Ankenævnet kan i øvrigt fastsætte nærmere regler for offentliggørelsen.

Stk. 4. Enhver kan ved henvendelse til Ankenævnets sekretariat forlange at blive gjort bekendt med Ankenævnets kendelser, dog med undtagelser af klagerens og eventuelle trediemands identitet. Ankenævnet kan i forbindelse med en sags afgørelse bestemme, at også pengeinstituttets identitet skal tilbageholdes, såfremt særlige forhold taler derfor.

Stk. 5. Ankenævnets medlemmer, Forbrugerklagenævnet og sekretariatets medarbejdere har med undtagelse af oplysninger, der er offentligt tilgængelige, tavshedspligt om, hvad der fremkommer under ankenævnsbehandlingen.

§ 11

Stk. 1. Når Ankenævnet har truffet afgørelse i en klagesag, kan sagen af enhver af parterne - af pengeinstituttet dog med den i stk. 2 angivne begrænsning - indbringes for domstolene.

Stk. 2. Et pengeinstitut kan tilslutte sig Ankenævnet med den virkning, at det er bundet af Ankenævnets kendelser, med mindre det inden 4 uger efter Ankenævnets afsendelse af den enkelte kendelse skriftligt meddeler Ankenævnet, at det ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Stk. 3. Et pengeinstitut, der har tilsluttet sig Ankenævnet i henhold til stk. 2, kan ved skriftlig opsigelse til Ankenævnets sekretariat udtræde heraf med et varsel på 6 måneder til et kalenderårs udløb.

§ 12

Stk. 1. Den Danske Bankforening, Danmarks Sparekasseforening, Sammenslutningen Danske Andelskasser og Forbrugerrådet udpeger et af organisationerne nærmere fastsat antal ankenævnsmedlemmer. Organisationerne udpeger herudover en formand og en næstformand, der begge skal opfylde betingelserne for udnævnelse til landsdommer.

Stk. 2. Hvad der i disse vedtægter bestemmes om formanden og dennes kompetence finder tilsvarende anvendelse på næstformanden for så vidt angår de sager, i hvis behandling denne skal deltage, deltager eller har deltaget.

Stk. 3. Ankenævnets medlemmer udpeges for en 3-årig periode. Medlemmerne fratræder deres hverv med udgangen af det år, hvori de fylder 70 år.

Stk. 4. Organisationerne fastsætter Ankenævnets forretningsorden. Bestemmelsen i stk. 2 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Til Ankenævnet tilknyttes et sekretariat. Organisationerne ansætter sekretariatschefen.

§ 13

Stk. 1. Ved Ankenævnets behandling af den enkelte klagesag deltager formanden eller næstformanden og fire af de i § 12, stk. 1, nævnte medlemmer, således at forbrugerinteresser og pengeinstitutinteresser er ligeligt repræsenteret. Ankenævnet er beslutningsdygtigt, når der er mødt mindst én forbrugerrepræsen-

tant og mindst én pengeinstitutrepræsentant, uden at der herved ændres på antallet af stemmer, dvs. to forbrugerstemmer og to pengeinstitutstemmer.

Stk. 2. Ankenævnets kendelser skal være skriftlige. Kendelserne skal være ledsaget af en begrundelse og skal underskrives af formanden. Hvis en afgørelse beror på en flertalsbeslutning, skal dette på mindretallets begæring anføres i afgørelsen, og mindretallet kan i kendelsen begrunde sin stilling.

Stk. 3. En repræsentant fra Forbrugerklagenævnet skal til enhver tid have adgang til uden stemmeret at deltage i møderne.

§ 14

Stk. 1. Ingen må deltage i behandlingen af en sag, når

1. den pågældende selv har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller tidligere i samme sag har været repræsentant for nogen, der har en sådan interesse,
2. den pågældendes ægtefælle, beslægtede eller besvogrede i op- eller nedstigende linje eller sidelinje så nær som søskendebørn eller andre nærstående har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er repræsentant for nogen, der har en sådan interesse, eller
3. der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om den pågældendes fuldstændige upartiskhed.

Stk. 2. Den, for hvis vedkommende noget af de i stk. 1 nævnte forhold foreligger, skal omgående underrette Ankenævnets formand herom.

Stk. 3. Ankenævnets formand træffer beslutning om, hvorvidt en person som følge af bestemmelsen i stk. 1 ikke kan deltage i behandlingen af en sag.

§ 15

Formanden for Ankenævnet kan beslutte, at en sag, hvori Ankenævnet har truffet afgørelse, skal genoptages, hvis særlige grunde taler herfor, herunder navnlig i tilfælde af

1. lovligt forfald hos en part, som ikke har ytret sig i sagen, eller
2. nye oplysninger, som - hvis de havde foreligget under ankenævnsbehandlingen - må antages at ville have medført et andet udfald af sagen.

§ 16

Stk. 1. Ingen af parterne betaler omkostninger i forbindelse med klagesagens behandling til den anden part. Samtlige omkostninger ved ankenævnsbehandlingen, herunder udgifter til de af Ankenævnet i medfør af § 9, stk. 2, indhentede erklæringer eller udtalelser, afholdes af Ankenævnet. Klageren skal dog altid betale et gebyr på 100 kr., som tilbagebetales, hvis klagen afvises af Ankenævnet, tilbagekaldes eller bortfalder, jf. § 8, stk. 4, eller hvis klageren får helt eller delvis medhold.

Stk. 2. Ankenævnet kan ved mundtlig forhandling efter § 9, stk. 1, godtgøre klagerens rejseudgifter m.v., når særlige grunde taler derfor.

§ 17

Stk. 1. Ved aftalen mellem Den Danske Bankforening og Danmarks Sparekasseforening fastsættes regler for Ankenævnets finansiering, budget, revision og regnskab m.v.

Stk. 2. Ankenævnet tegnes vedrørende de i stk. 1 nævnte forhold af de nævnte to foreninger i fællesskab.

§ 18

Ændring af vedtægter med tilhørende protokollat sker ved aftale mellem Den Danske Bankforening, Danmarks Sparekasseforening, Sammenslutningen Danske Andelskasser og Forbrugerrådet og skal godkendes af Forbrugerklagenævnet.

§ 19

Disse vedtægter med tilhørende protokollat, der er godkendt af Forbrugerklagenævnet, træder i kraft den 1. januar 1989.

